

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJELERİ KOORDİNASYON BİRİMİ

**KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN BİR BAŞKA BOYUTU FLÖRT
ŞİDDETİNE YÖNELİK FARKINDALIĞIN ARTTIRILMASI**

Proje No: SLP-2019-7934

LİSANS ÖĞRENCİSİ KATILIMLI ARAŞTIRMA PROJESİ

SONUÇ RAPORU

Proje Yürütücüsü:

Doç. Dr. Aslı SİS ÇELİK
Hemşirelik Fakültesi

Araştırmacılar:

Prof. Dr. Reva BALCI AKPINAR
Doç. Dr. Zeynep KARAMAN ÖZLÜ
Doç. Dr. Ayla ÇAPIK
Lisans Öğrencisi Beyzanur TOPALLI
Lisans Öğrencisi Gülcihan YILMAZ
Lisans Öğrencisi Dilan AYDIN
Lisans Öğrencisi Duygu BEYAZKUŞ
Lisans Öğrencisi Kübra DEVECİ
Lisans Öğrencisi Yılmaz BAYGO

Mart 2020

ERZURUM

ÖNSÖZ

Flört şiddetine maruz kalma riskini artıran faktörler kadınlar için; erken yaşta flörte başlama, erken yaşta cinsel aktivitede bulunma, geçmişte şiddete uğrama, aile içi şiddete uğrama ve toplumsal rolleri nedeni ile kadına uygulanan şiddeti benimsemedir. Erkeklerin flört şiddetini uygulamalarına neden olan faktörler ise; alkol ve madde bağımlılığı, iletişim becerilerinin yetersiz olması, kişilerarası şiddete maruz kalma ya da tanık olma ve toplumsal cinsiyet rolleri nedeni ile ilişkilerde erkeklerin kadınlardan daha üstün olduğu fikrini benimseyerek şiddet uygulamanın normal bir davranış biçimi olduğunu kabullenme olarak belirtilmektedir. Buna ek olarak, saldırgan davranışların 16-25 yaş arası erkeklerde daha sık görülüyor olması flört şiddetinde yaşanan şiddeti tetikleyen bir unsur olarak belirtilebilir. Ayrıca flört şiddetinde uygulanan istismarın nedeni de partnerin diğer partner üzerinde denetim ve güç sağlama amacının olmasıdır. Flört ilişkisi içerisinde yaşanan şiddetin, evlendikten sonra son bulacağına inanılmaktadır. Oysa evlenme ile birlikte sahiplenme hissi kuvvetlenmekte ve var olan şiddet artarak devam etmektedir. Flört şiddeti gelecekte aile içi şiddete dönüşebilmektedir. Flört dönemindeki şiddetin önlenmesi, gelecekte meydana gelebilecek birçok şiddet türünün de önüne geçebilecektir. Gençleri bu konuda bilinçlendirmek ve ikili ilişkilerinde şiddet uygulama potansiyeli olan kişilerden uzak durmaları sağlanmalıdır. Ülkemizde Kadına Yönelik Şiddetle Ulusal Eylem Planı kapsamında tüm kamu kuruluşları, sivil toplum örgütleri vb. ile birlikte kadına yönelik her tür şiddetin önlenmesi için çalışmalar yürütülmektedir. Bu proje kapsamında 25 Kasım Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Günü kapsamında üniversite öğrencilerinde Flört şiddetine karşı farkındalık oluşturmak amacıyla broşürler hazırlanmış ve Şiddete Dur De! Yazılı balon baskısı yaptırılmıştır. Proje ekibi tarafından hazırlanan broşürler ve balonlar Atatürk Üniversitesi Kampüsü Öğrenci Yemekhanesi önünde ve Pallerium Alışveriş Merkezinde stant açılarak dağıtılmıştır. Etkinlik esnasında öğrencilerden gelen sorular yanıtlanmış, flört ilişkilerinde yaşanan şiddetin önlenmesine ve mücadele edilmesine yönelik bilgiler verilmiş ve bu konuda farkındalık oluşturulması sağlanmıştır. Bu proje Atatürk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir.

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	1
Şekil Listesi.....	3
Özet.....	4
Abtract.....	5
Giriş.....	6
Materyal ve Yöntem.....	8
Araştırmanın Türü.....	8
Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman.....	8
Projenin Uygulanışı	8
Sonuçlar.....	12
Kaynaklar.....	12

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil. 1. Hazırlanan Broşürlerin 1. Sayfası.....	8
Şekil. 2. Hazırlanan Broşürün 2. Sayfası.....	9
Şekil. 3. Hazırlanan Balonlar.....	9
Şekil. 4. Pallerium AVM’de Açılan Stant ve Proje Ekibi.....	10
Şekil. 5. Atatürk Üniversitesi Kampüsünde Açılan Stant ve Proje Ekibi.....	10
Şekil. 6. Proje Kapsamında Hazırlanan Broşürlerin ve Balonların Dağıtılması.....	11
Şekil. 7. Proje Konusunda Gelen Soruların Yanıtlanması ve açıklamalar yapılması.....	11

ÖZET

Flört şiddetine maruz kalma riskini artıran faktörler kadınlar için; erken yaşta flörte başlama, erken yaşta cinsel aktivitede bulunma, geçmişte şiddete uğrama, aile içi şiddete uğrama ve toplumsal rolleri nedeni ile kadına uygulanan şiddeti benimsemedir. Erkeklerin flört şiddetini uygulamalarına neden olan faktörler ise; alkol ve madde bağımlılığı, iletişim becerilerinin yetersiz olması, kişilerarası şiddete maruz kalma ya da tanık olma ve toplumsal cinsiyet rolleri nedeni ile ilişkilerde erkeklerin kadınlardan daha üstün olduğu fikrini benimseyerek şiddet uygulamanın normal bir davranış biçimi olduğunu kabullenme olarak belirtilmektedir. Buna ek olarak, saldırgan davranışların 16-25 yaş arası erkeklerde daha sık görülüyor olması flört şiddetinde yaşanan şiddeti tetikleyen bir unsur olarak belirtilebilir. Ayrıca flört şiddetinde uygulanan istismarın nedeni de partnerin diğer partner üzerinde denetim ve güç sağlama amacının olmasıdır. Flört ilişkisi içerisinde yaşanan şiddetin, evlendikten sonra son bulacağına inanılmaktadır. Oysa evlenme ile birlikte sahiplenme hissi kuvvetlenmekte ve var olan şiddet artarak devam etmektedir. Flört şiddeti gelecekte aile içi şiddete dönüşebilmektedir. Flört dönemindeki şiddetin önlenmesi, gelecekte meydana gelebilecek birçok şiddet türünün de önüne geçebilecektir. Gençleri bu konuda bilinçlendirmek ve ikili ilişkilerinde şiddet uygulama potansiyeli olan kişilerden uzak durmaları sağlanmalıdır.

Araştırmanın amacı 25 Kasım Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Günü kapsamında üniversite öğrencilerinde kadına yönelik şiddet ve Flört şiddetine karşı farkındalık oluşturmaktır. Araştırma kapsamında öncelikle kadına yönelik şiddet ve flört şiddeti kavramlarını ele alan literatür incelenmiştir. Elde edilen bilgiler doğrultusunda şiddet konusunda farkındalık kazandıracak, şiddet içeren davranışların tanınmasını sağlayacak, şiddetin önlenmesine ve mücadele edilmesine yönelik bilgiler içeren broşürler ve ŞİDDETE DUR DE! baskılı balonlar hazırlanmıştır. Proje ekibi tarafından hazırlanan broşürler ve balonlar 25.11.2019 tarihinde Atatürk Üniversitesi Kampüsü Öğrenci Yemekhanesi önünde ve Palerium Alışveriş Merkezinde stant açılarak dağıtılmıştır. Etkinlik esnasında öğrencilerden gelen sorular yanıtlanmış, flört ilişkilerinde yaşanan şiddetin önlenmesine ve mücadele edilmesine yönelik bilgiler verilmiş ve bu konuda farkındalık oluşturulması sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: kadına yönelik şiddet, flört şiddeti, mücadele, farkındalık

ABSTRACT

Factors that increase the risk of exposure to dating violence for women; It is to adopt the violence applied to women because of starting the flury at an early age, having sexual activity at an early age, experiencing violence in the past, experiencing domestic violence and social roles. The factors that cause men to apply the dating intensity are; It is stated as accepting that violence is a normal way of behavior by adopting the idea that men are superior to women in relationships due to alcohol and substance abuse, poor communication skills, exposure or witnessing interpersonal violence and gender roles. In addition, the fact that aggressive behaviors are more common in males between the ages of 16-25 can be stated as a triggering factor for violence in dating. In addition, the reason for the abuse experienced in dating violence is that the partner has the aim of providing control and power over the other partner. It is believed that the violence experienced in a dating relationship will come to an end after marriage. However, the sense of ownership is strengthened with marriage and the existing violence continues to increase. Dating violence may turn into domestic violence in the future. Preventing violence during the dating period can also prevent many types of violence that may occur in the future. It should be ensured to raise awareness of young people on this issue and to stay away from people who have the potential to commit violence in their bilateral relations.

The aim of the study is to raise awareness among university students on violence against women and dating violence within the scope of the Day of Combating Violence Against Women on November 25. Within the scope of the research, the literature dealing with the concepts of violence against women and dating violence was examined. In line with the information obtained, brochures that will raise awareness about violence, provide recognition of violent behavior, and contain information on prevention and combat violence, and STOP VIOLENCE! printed balloons were prepared. Brochures and balloons prepared by the project team were opened on 25.11.2019 in front of the Atatürk University Campus Student Dining Hall and at the Palerium Shopping Center. During the activity, students' questions were answered, information was provided on preventing and fighting violence in flirting relationships and awareness was raised in this regard.

Keywords: violence against women, dating violence, struggle, awareness

1. GİRİŞ

Flört şiddeti üzerine son yıllarda yapılan çalışmalarda bir halk sağlığı sorunu olarak daha fazla dikkat çekmiştir.^{1,2} Lise öğrencilerinde yapılan çalışmalarda son bir yılda herhangi bir tür flört şiddetine uğrama sıklığının %15-50 arasında değiştiği saptanmıştır.^{3,4} Üniversite öğrencilerinde kadınların %31.6'sının, erkeklerin %24.4'ünün son bir yılda fiziksel şiddete uğradığı;⁵ ABD'de ise yaklaşık son bir yılda her 5 kız öğrenciden ve her 10 erkek öğrenciden birinin herhangi bir flört şiddetiyle karşılaştığı saptanmıştır.² Farkındalık, tüm şiddet türleri için önemli bir konudur; çünkü bireyler bazen kendilerine yöneltilen şiddet davranışını şiddet olarak algılamamaktadırlar. Flört şiddetinde farkındalığa yönelik yapılmış çalışmalarda çarpıcı sonuçlar ortaya konmuştur. Meksika'da yürütülmüş bir çalışmada katılımcıların %88.0'i kendi erkek arkadaşı veya kız arkadaşı tarafından istismar edilmediğini vurgulamakla beraber, şiddete uğramadığını söyleyenlerin %15.2'si korkutulduğunu, %27.0'ı ise ilişkisinin bir noktasında kapana kısılmış hissettiğini belirtmiştir. Bu durum da, bireylerin farkında olarak ya da olmayarak şiddete maruz kaldıklarını göstermektedir.⁶

Ülkemizde bu konuda yapılan çok az çalışma vardır. İki meslek yüksekokulunda yürütülen bir çalışmada şu andaki flört ilişkilerinde birinci sınıf öğrencilerinin %12.9'u şu anki ilişkisinde şiddete uğradığını söylerken; bu durum dördüncü sınıf öğrencilerinde %25.8 olarak bildirmiştir.⁷ Flört ilişkisinde şiddete yönelik tutumlarının değerlendirildiği bir çalışmada ise erkek öğrencilerin kızlara göre flört şiddetini daha onaylayıcı tutum içinde olduğu görülmüştür.⁸ Sis Çelik ve Parlas tarafından 2016 yılında doğudaki bir ilde bulunan devlet üniversitesinde lisans düzeyinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde yapılmış bir çalışmada öğrencilerin flört şiddetini onaylama düzeylerinin orta düzeyde olduğu, geçmişteki veya devam eden flört ilişkilerinde çeşitli oranlarda fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik şiddet davranışlarına maruz kaldıkları ve kendilerinin de flört ilişkilerinde şiddete başvurduğu belirlenmiştir.⁹ Sis Çelik ve arkadaşları tarafından 2019 yılında ülke genelindeki tüm devlet,

özel ve vakıf üniversitelerinin hemşirelik bölümlerinde lisans düzeyinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinde yapılan çalışmada öğrencilerin %27.5'inin flört ilişkisinde şiddete maruz kaldığı, Öğrencilerin hem genel olarak flört şiddetine hem de flört şiddetinin türlerine yönelik tutumlarının şiddeti desteklemediği, erkek olan, 24 yaş ve üzerinde olan, köyde doğan, dördüncü sınıfta okuyan, üniversiteyi okurken tek başına evde kalan, gelir getiren bir işte çalışan, sürekli sigara tüketen, parçalanmış ailede yaşayan, anne ve baba eğitim düzeyi çok düşük olan, flört ilişkisinde şiddete maruz kalan ve şiddet uygulayan öğrencilerin flört şiddetine yönelik tutumlarının şiddeti onaylayıcı yönde olduğu belirlenmiştir.¹⁰ Flört şiddetinin yakın ve uzun zamanlı etkileri mevcuttur. Kişide fiziksel izler bırakabileceği gibi, kişinin özgüveni ve kendilik değeri üzerinde, gelişimi ve yaşamının devamı açısından olumsuz etkilere sahip olabilir. Madde kullanımı, uyku ve yeme bozuklukları, riskli cinsel davranışlar, hamilelik, intihar, korku, anksiyete, duygusal travma, yoğun endişe, çaresizlik, ümitsizlik, somatik ve psikosomatik şikayetler, cinayet, toplum ve çevreden soyutlanma, güçsüzlük, utanç, suçluluk ve öfke şiddetin kişiler üzerindeki olumsuz etkilerinden bazılarıdır. Flört şiddetine yönelik öncelikli hedef şiddet oluşmadan önlemektir. Sağlıklı ilişkiler oluşturmak temel hedef olmalı, özellikle adölesan dönemde pozitif ilişki kurma becerileri geliştirilmelidir. Adölesan dönem bu hedefleri geliştirmek için ideal dönem olup gelecekte oluşacak flört şiddetini de önlemeyi sağlayacaktır.

Bu bilgiler ışığında yürütülen bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinde kadına yönelik şiddet ve Flört şiddetine karşı farkındalık oluşturmaktır. Ayrıca akran eğitimi yoluyla öğrenilen bilgilerin aktarılması yoluyla daha geniş kitleye ulaşmaktır.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Türü

Bu araştırma Lisans Öğrencisi Katılımlı Araştırma Projesidir.

2.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Proje ekibi tarafından tarihinde hazırlanan broşürler ve balonlar 25.11.2019 Atatürk Üniversitesi Kampüsü Öğrenci Yemekhanesi önünde ve Palerium Alışveriş Merkezinde stant açılarak dağıtılmıştır.

2.3. Projenin Uygulanışı

Araştırma kapsamında öncelikle kadına yönelik şiddet ve flört şiddeti kavramlarını ele alan literatür incelenmiştir. Elde edilen bilgiler doğrultusunda şiddet konusunda farkındalık kazandıracak, şiddet içeren davranışların tanınmasını sağlayacak, şiddetin önlenmesine ve mücadele edilmesine yönelik bilgiler içeren broşürler ve ŞİDDETE DUR DE! Baskılı balonlar hazırlanmıştır.

Şekil. 1. Hazırlanan Broşürlerin 1. sayfası

Şekil. 2. Hazırlanan Broşürün 2. Sayfası

Şekil. 3. Hazırlanan Balonlar

Şekil. 4. Palerium AVM’de Açılan Stant ve Proje Ekibi

Şekil. 5. Atatürk Üniversitesi Kampüsünde Açılan Stant ve Proje Ekibi

Şekil. 6. Proje Kapsamında Hazırlanan Broşürlerin ve Balonların Dağıtılması

Şekil. 7. Proje Konusunda Gelen Soruların Yanıtlanması ve açıklamalar yapılması

3. SONUÇLAR

Araştırma kapsamında hazırlanan broşürler ve balonlar Atatürk Üniversitesi Kampüsü Öğrenci Yemekhanesi önünde ve Pallerium Alışveriş Merkezinde stant açılarak dağıtıldı. Kadına Yönelik Şiddet ve Flört Şiddeti konusunda yapılan proje kapsamında üniversite öğrencileri, öğretim elemanları ve vatandaşlardan olumlu geri bildirimler alındı. Bu araştırma sayesinde üniversite öğrencilerinde kadına yönelik şiddet ve Flört şiddetine karşı farkındalık oluşturuldu.

KAYNAKLAR

1. Sugarman D, Hotaling G. Dating Violence: Prevalence, Context, and Risk Markers. *Violence in Dating Relationships* 1989; 3-32
2. Vagi KJ, Olsen EO, Basile KC, Vivolo-Kantor AM. Teen dating violence (physical and sexual) among us high school students. Findings from the 2013 National Youth Risk Behavior Survey. *JAMA Pediatrics* 2015; 169, 474-482.
3. Foshee VA, Linder F, MacDougall JE et al. Gender differences in the longitudinal predictors of adolescent dating violence. *Prev Med* 2001;32:128-41.
4. Alleyne-Green B, Coleman-Cowger VH, Henry DB. Dating violence perpetration and/or victimization and associated sexual risk behaviors among a sample of inner-city African American and Hispanic adolescent females. *J interpersonal violence* 2012;27:1457-73.
5. Straus MA. Dominance and symmetry in partner violence by male and female university students in 32 nations. *Children and Youth Services Review* 2008;30, 252–275.
6. Cortés L, Bringas C, Rodríguez-Franco L, Flores M, Ramiro T, Rodríguez F J. Unperceived dating violence among Mexican students. *International Journal of Clinical and Health Psychology* 2014; 14, 39-47.
7. Aslan D, Vefikuluçay D, Zeyneloğlu S, Erdost T, Temel F. Ankara'da İki Hemşirelik Yüksekokulunun Birinci ve Dördüncü Sınıflarından Okuyan Öğrencilerinin Flört Şiddetine Maruz Kalma, Flört İlişkilerinde Şiddet Uygulama Durumlarının ve Bu Konudaki Görüşlerinin Saptanması Araştırması. Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma Merkezi. Ankara; 2008
8. Yumusak, A. Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumları, Toplumsal Cinsiyetçilik ve Narsistik Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki (Yüksek lisans tezi). Tokat: (Gaziosmanpaşa Üniversitesi);2013
9. Sis Çelik A, Parlas M. Doğudaki Bir Üniversitede Öğrencilerin Flört İlişkisinde Şiddete Maruz Kalma, Şiddet Uygulama Durumlarının ve Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi. (Sözel Bildiri). 15. Uluslararası Doğu Akdeniz Aile Hekimliği Kongresi ve 3. Uluslararası Doğu Akdeniz Hemşirelik Kongresi 26-29 Mayıs 2016, Adana
10. Sis Çelik A, Mneimneh B, Naamani A. Determination of The Dating Violence Incidence in Student Nurses, The Attitudes of Students Towards Dating Violence and The Effective Factors. (Sözel Bildiri). 1.Uluslararası Hemşirelikte Yenilikçi Yaklaşımlar Kongresi, 20-22 Haziran 2019, Erzurum.